

Motto : Fără cinste și legalitate asanarea
țării este imposibilă

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ

DIRECȚIA : Dr. VICTOR CORBUL, medic-colonel în retragere
REDACȚIA : CLUJ, STRADA GENERAL GRIGORESCU Nr. 16

Moții — Tischler

(Pentru Inalta Curte de Casație).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Procesul dintre Moții și Tischler durează de mai mulți ani; Moții au ajuns în cea mai neagră mizerie. Proces, anchete, supraanchete... ba ce e mai mult, mai pe urmă s'au descoperit anchetări false: unul dintre anchetatori e dat în judecată pentru fals în acte publice, un al doilea s'ar fi sinucis (?)... așa ceva am cetit în gazete... dar dreptate Moților încă nu s'a făcut!...

Eu cuget, că rezolvirea acestei probleme e simplă: dacă deoparte statul, ajuns și el la nevoie, a luat și va lua funcționarilor, etc. din salariile lor, drepturile lor câștigate, 10—30% în folosul său, prin ce mulți funcționari vor suferi; dacă de altă parte, pentru plata datoriilor agricole toată lumea va trebui să facă sacrificii, să aducă jertfe, etc. deci și acest domn Tischler va trebui silit de stat să facă sacrificii în favoarea Moților, cu atât mai mult, că prin anchetările false făcute i-au rămas ca proprietate mai multe păduri, decât se cuvenea, de altă parte, de pe urma acestor sacrificii *nu va duce lipsă, nu va răbda foame*, ci tot în stare bună rămâne, ... este deci echitabil ca să i se impună de către stat sacrificii în favoarea Moților!...

În consecință, domnilor consilieri dela Inalta Curte de Casație, cari veți fi chemați a decide în cauza aceasta, lăsați la o parte toate legile și toți paragrafii, comparați desperarea și mizeria Moșilor deoparte, belșugul și bunăstarea lui Tischler de altă parte, puneți-vă mâna pe inimă și cu conștiința liniștită declarați pădurile în litigiu ca proprietate a Moșilor, fără nici o despăgubire din partea statului ori a Moșilor!... căci să nu se uite, că această decizie echitabilă va fi numai *plata datorii-lor uitate ale României întregite* față de Moșii, cari cerșesc din poartă în poartă!... o lume năcăjită a unui frumos colț de țară vă va binecuvânta!...

Divina Comedie — Procesul Gaetan

(O chemare la datorie).

În anul 1924 a apărut volumul I din Divina Comedie, măreața operă alui Dante, în traducerea lui Coșbuc: în Iulie 1927 apare vol. II, iar acum avem Noemvrie 1931, adică 4½ ani dela apariția vol. II și vol. III încă nu mai... vine!

Ce poate fi cauza? D-I Prof. Ramiro Ortiz, care îngrijește ediția? nu cred, că ar fi el de vină..., atunci poate casa de editură?... poate așteaptă să se vândă exemplarele tipărite din vol. I și II?... dar atunci e foarte trist, cu atât mai trist, căci în acest caz vina cade mai mult asupra publicului cetitor românesc, care nu este la înălțimea chemării sale, nu știe prețui o operă așa aleasă, mai bine asvârle banii pe orice cărți de literatură ușoară, dubioasă,... citește mai bucuros, mai cu plăcere toate banditismele, toate escrocheriile, mai ales toate dramele pasionante și toate perversitățile, pe cari i le servește o parte a presei noastre din capitală, descriindu-le în lung și lat săptămâni de-arândul și pe câte 2—3 coloane zilnic, până în fine și cei mai mici liceeni și liceene pricep despre ce e vorba!...

În atari împrejurări nu este de mirat, că aceasta operă sublimă, în prelucrarea maestrului Coșbuc, va avea nevoie de vre-o zece ani, ca să apară completă, pe când procesul scârbos și plin de murdăria a lui Gaetan, cel cu ciocanul, abia 2—3 săptămâni după judecarea lui, a apărut în un volum

mare și încă în 2 ediții separate!... da, era mare nevoie să apară repede, căci altmintrelea unde ar fi găsit tinerimea o lectură atât de aleasă și educatoare?!...

Să sperăm, că d-l prof. Ramiro Ortiz, cu toată starea aceasta de lucruri, va convinge casa de editură respectivă să tipărească cât mai îngrabă și vol. III, iar publicul cetitor să va mai trezi puțin și va fi la înălțimea chemării sale!...

Biserica și preoțimea ortodocsă română (Observări)

Am cetit mai de multe ori în ziarale din capitală plângeri, că biserica ortodocsă română nu ar fi la înălțimea cuvenită, că nu este respectată, deasemenea și clerul... Cine e de vină?... eu cuget, că situația aceasta în mare parte, pe lângă alte neajunsuri, e consecința atacurilor unor credincioși ai acestei biserici!... căci dacă credincioșii singuri atacă și pongresc clerul, atunci cum poate fi și biserica altmintrelea?... o haină, o ai așa de curată, cum știi să îngrijești de ea!...

Voiu aminti unele momente, cari poate vor inveda, ceiace am spus mai sus: deoparte un mare ziar din capitală aproape săptămânal descrie în colori destul de hidoase pe capul bisericii ortodocse rom. altădată și pe alți înalți demnitari bisericești... că pe drept ori nedrept, nu pot constata și nici nu am căderea să o fac, dar aceasta nici nu impoartă: faptele și viața publică ori privată a cuiva, dacă e nevoie, se pot critica și în un mod demn, cu mult mai eficace, căci știut este de toată lumea, că cu apă murdară nu poți spăla curat rușele!...

De altă parte unii scriitori și încă dintre cei mai citați, își aleg subiectele din rândurile clerului: popi, cari fac slujbă și-si botează iapa. ori descriu pe membrii clerului în cele mai sinistre colori, uneori deadreptul pe o treaptă cu cei mai decăzuți indivizi!... cetiți numai „Icoane de lemn” (din amintirile ierodiaconului Iosif)!... de ce nu din amintirile unui vagabond din ocnă?... Va obiecta cineva că cartea e scrisă într'o limbă și într'un stil minunat. că a fost trimisă la Academia română spre premiare, ... foarte bine, admit, dar e întoc-

mai cazul, că am alege o Miss-România, care ca exterior ar fi de o frumusețe perfectă, o Veneră de Milo, dar încolo ar fi o... prostituată!

Am amintit numai scriitori de primul rang, cetiți de toată lumea... Nu-mi aduc aminte că cineva din cler ori mireni să fi protestat contra acestui fel de a scrie; oamenii sar într-o apărare a bisericii lor numai atunci, când e vorba de o altă confesiune, ba chiar de ai zice ceva bine și atunci vor obiecta: ce se amestecă în treburile noastre?... să nu vorbesc în un cias rău!...

A scris și Slavici despre popi... dar altfel erau popii lui!...

Clipe de reculegere

Experiența este o femeie în vârstă, pe care o venerăm fără a ne 'ntreba dacă trecutul ei este îndoios.

Carmen Sylva

*
Cea mai nobilă piatră prețioasă e aceia, care taie pe toate, fără a putea fi tăiată de ele; cea mai nobilă inimă însă e aceia, care mai bine suferă toate tăieturile, decât să taie pe altele.

Rückert: Înțelepciunea brahmană (Buch der Bücher)

*
Când lui Socrate i se comunică: „tu ești condamnat la moarte de cei 30 tirani“, el replică: „și ei de către natură“.

(Buch der Bücher)

